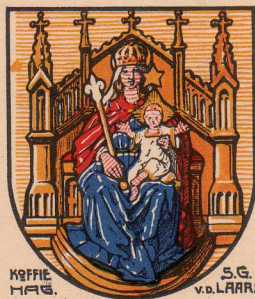

KOFFIE
HAG

EDRENTEE

KOFFIE
HAG

==== DRENTE ====
==== PROVINCIE ====

KOFFIE
HAG.

S.G.
v.d. LAARS.

BESCHRIJVING EN GESCHIEDENIS VAN HET WAPEN.

Wapen: een schild van goud, beladen met een Maria-beeld, houdende het kind Jezus op de linkerknie en gekroond van goud; zittende in een gothischen tempel, mede van goud.

Drenthe is het land der hunebedden. Behalve een enkele in Groningen en Utrecht (bij Lage Vuursche) treft men ze voornamelijk alleen in deze provincie aan. Hunebed is de volksnaam der overblijfselen van die voorhistorische grafkelders. De oude volken hadden de gewoonte, we weten het uit den bijbel, de dooden of hun asch in spelonken te begraven of bij te zetten. Maar in deze lage landen vond men geen rotsen, dus ook geen spelonken. Maar wel lagen op de heide groote zwerfblokken Skandinavisch graniet verspreid. Hiervan bouwde men kunstmatige grafspelonken,

waarvan we de geraamten nu in de hunebedden terugvinden. De geraamten, want oorspronkelijk waren de openingen tusschen de groote staande blokken met kleine steenen opgevuld waartegenaan de grond werd opgehoogd. Zoo ontstond een grafheuvel met vrij flauwe helling. De bovenste deksteenen werden langs deze hellingen naar boven gewerkt en kwamen zoo in hun huidige positie.

Vervolgens werden ook de bovenste openingen op dezelfde manier gesloten, de heuvel verder opgehoogd en de kunstmatige grafspelonk was gereed. De voorwerpen welke men in deze graven heeft gevonden wijzen er op, dat de bewoners nog in het z.g.n. steenen tijdperk leefden, d.w.z. in den tijd, dat de gebruiksvoorwerpen nog uitsluitend van steen, hoorn of been en aardewerk werden vervaardigd. Metalen als brons en ijzer kende men toen nog niet. De hunebedden zijn dan ook vermoedelijk uit den vóór-Germaanschen tijd. Hunebed beteekent graf der Hunen, volgens anderen reuzengraf. Ook is het mogelijk dat er verband bestaat tusschen den naam Hunebed en de woorden henekleed (doodskleed) en henevat (doodkist) beide in Drente nog gebruikelijk. Een en ander wijst dus op een vroegtijdige bewoning der hooge zandgronden in het midden en oosten van Drente.

In het begin onzer jaartelling hadden de Romeinen bij Koevorden een sterkte. Willehadis is de man geweest die hier het Christendom onder de Friezen en Saksen bracht.

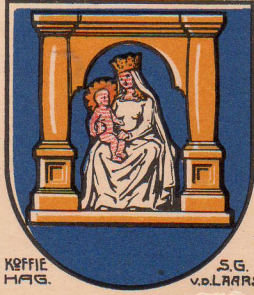
Drente komt voor onder den naam van Thrianta, en later als Threant. In oorkonden van 944 en 1006 ontmoeten we den naam Thrente. Onder de Duitsche keizers maakte Drente soms één, soms meer graafschappen uit, totdat in het midden der 11e eeuw dit land door Keizer Hendrik III aan den Bisschop van Utrecht geschonken werd. De bisschoppen moesten bij hun huldinging op den Bisschopsberg bij Havelte of aan de kapel te Huisvoorde bij Koevorden het handhaven van 's Lands rechten bezweren. Het landschap bezat nl. eigen wetgeving en rechtspraak, waartoe volmachten en etten (staten en rechtens) in het Grollerholt, den Ballerkuil en elders bijeen kwamen (zie ook de beschrijving van het wapen der gemeente Rolde). De bisschop liet het landschap in zijn naam door een stadhouder besturen, die verblijf hield op het kasteel te Koevorden en daardoor den naam van Kastelein, burggraaf of slotvoogd kreeg.

Maar, we wezen er in de beschrijving der provincie Utrecht reeds op, het gezag der bisschoppen was gering in deze veraf gelegen streken, en de heeren Kasteleins streefden er steeds naar zich onafhankelijk van de bisschoppen te maken, een streven, waarin zij veelal de bewoners aan hun zijde zagen. Menige bloedige strijd was hiervan het gevolg en in één daarvan verloor bisschop Otto II te Ane, op de Zuid-Oostgrens des lands in 1227 het leven. Zijn dood werd gewroken door bisschop Otto III, die in 1233 de Drenten onderwierp en hen noodzaakte tot zoenoffer tusschen Koevorden en Schoonebeek een nonnenklooster te stichten. Dit klooster kreeg den naam van „Maria ten Kampen” en werd tusschen 1244 en 1267 een Cisterciënzer klooster en naar Assen verplaatst. Aan het zegel van dit klooster is het boven omschreven provinciewapen ontleend.

Door den oorlog tusschen den bisschop van Utrecht en den hertog van Gelder, Karel van Egmond, kwam Drente in 1522 aan den laatste, hetgeen bevestigd werd bij den vrede van Gorinchem in 1528.

Reeds in 1536 werd Koevorden op last van Keizer Karel V veroverd en moest Karel van Egmond dit gewest, gelijktijdig met Groningen aan Karel V afstaan. Het behield evenwel zijn zelfstandigheid, evenals later, toen de Republiek der Vereenigde Nederlandsche Gewesten tot stand kwam. Wel sloot Drente zich in April 1580 bij de Unie van Utrecht aan, maar werd door het verraad van Rennenberg weer van de overige provincies afgescheiden. Na de herovering door de Staatschen mocht het haar, niettegenstaande herhaalde pogingen, niet gelukken weer zitting in de vergadering der Unie te verkrijgen. Vooral Holland verzette zich er tegen omdat Drente slechts 1% in de algemeene lasten bijdroeg en omdat Holland het stemmenaantal der landprovinciën niet wilde verhoogd zien. Wel stond Drente onder bescherming der Algemeene Staten, maar had een vrij onafhankelijk soeverein bestuur, dat bestond uit de Edelmoedige Landstaten, die gekozen werden door de ridderschap en de eigen erven. Uit het landschapszegel, zooals dit in de 18e eeuw in gebruik was, is het wapen der gemeente Assen (zie de beschrijving) ontstaan. Eerst bij de omwenteling in 1795 werd Drente met de andere deelen des lands gelijkgesteld.

PROVINCIE DRENTE.

<p>ASSEN PROV. DRENTE No. 1</p> <p>KOFFIE HAG. S.G. v.d.LAARS.</p>	<p>COEVORDEN PROV. DRENTE No. 2</p> <p>KOFFIE HAG. S.G. v.d.LAARS.</p>	<p>EMMEN PROV. DRENTE No. 3</p> <p>KOFFIE HAG. S.G. v.d.LAARS.</p>
<p>HOOGVEEEN PROV. DRENTE No. 4</p> <p>KOFFIE HAG. S.G. v.d.LAARS.</p>	 <p>KOFFIE HAG. S.G. v.d.LAARS.</p>	<p>MEPPEL PROV. DRENTE No. 5</p> <p>KOFFIE HAG. S.G. v.d.LAARS.</p>
<p>ROLDE PROV. DRENTE No. 6</p> <p>KOFFIE HAG. S.G. v.d.LAARS.</p>	<p>SMILDE PROV. DRENTE No. 7</p> <p>KOFFIE HAG. S.G. v.d.LAARS.</p>	<p>ZUID-LAREN PROV. DRENTE No. 8</p> <p>KOFFIE HAG. S.G. v.d.LAARS.</p>

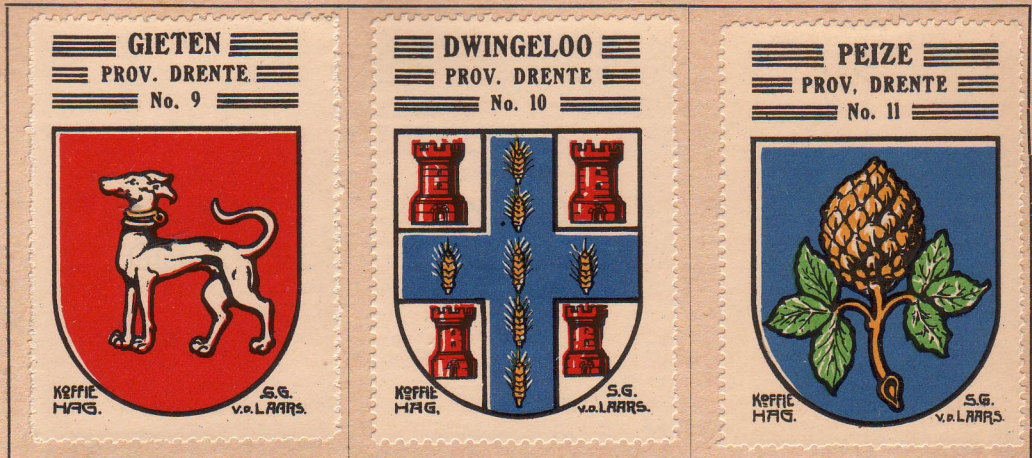
De coffeine is van nadeeligen invloed op de stofwisseling. Gezetheid is een gevolg van onvolledige stofwisseling. Derhalve wordt door geneesheeren aan corpulenten de coffeinevrije koffie Hag aanbevolen.

Beschrijving der wapens van Drente. No. 1—8.

- 1 **Assen.** 17962 inwoners, 5517 H.A. oppervlakte.
Wapen: in blauw een gekroond Maria-beeld, in het wit gekleed, zittende tusschen twee gouden zuilen, met een naakt kind, welks hoofd met stralen omringd is, op de rechterknie.
Dit wapen is gekozen naar het oude landschapszegel nadat Assen in 1807 door Koning Napoleon „de rang van stad was vergund”. (Zie verder de beschrijving van het wapen der provincie Drente).
- 2 **Coevorden.** 7095 inwoners, 4026 H.A. oppervlakte.
Wapen: in blauw een vóór-portaal van een kerk, in hetwelk ter rechterzijde staat een bisschop in vol gewaad en ter linkerzijde de ridder St. Joris te voet, doodende den Draak, alles van goud.
- 3 **Emmen.** 44329 inwoners, 29093 H.A. oppervlakte.
Wapen: schuin gevierendeeld van zilver en groen, het eerste kwartier beladen met een ploeg, het derde met een turfsteker, beide in natuurlijke kleur.
Het gevierendeelde schild herinnert aan de vier oude Germaansche marken, waaruit zich later de gemeente Emmen heeft gevormd, n.l.: 1. Emmen en Westenesch, 2. Weerdinge, 3. Roswinkel en 4. Noord- en Zuidbarge.
- 4 **Hoogeveen.** 14226 inwoners, 6210 H.A. oppervlakte.
Wapen: in zilver een stapel turf van bruin, gedekt van groen, ter weerszijden geflankeerd door een bijenkorf, waarboven een bijenzwerm.
- 5 **Meppel.** 12061 inwoners, 1055 H.A. oppervlakte.
Wapen: in zilver drie verkorte dwarsbalken (hamayden), van onderen vergezeld van drie klaverbladen in hun natuurlijke kleur, geplaatst twee en één.
Veelal worden de drie balken als turven beschouwd, en in zwarte kleur aangegeven.
Voor enkele eeuwen n.l. werd ook in Zuid-West-Drente veel turf gegraven.
De drie klaverbladen moeten het zinnebeeld zijn van de vruchtbaarheid der gronden aan de vele stroompjes, die bij de gemeente Meppel zich vereenigen.
- 6 **Rolde.** 2811 inwoners, 10587 H.A. oppervlakte.
Wapen: in goud een paal van rood, beladen met een zilveren zwaard met gouden gevest, waarboven een kruisje van zilver, en begeleid van vier rechterhanden met twee opgestoken vingers van rood.
Het wapen is ontleend aan het historisch verleden der gemeente. Volgens het landrecht van 1412 hield het hoogste gerecht van Drente, sedert de XIVe eeuw onder den naam van Etstoel aangeduid, jaarlijks drie terechtstellingen te Banlo, Rolde en Anlo. De twee eerstgenoemde plaatsen lagen op het gebied der huidige gemeente Rolde. De Etstoel werd gevormd door 24 etten en werd voorgezeten door den Drost van Drente als vertegenwoordiger van den landsheer. Daar de etten in het latijn „jurati” werden genoemd, moet „etten” dezelfde beteekenis hebben als „gezworenen” en zullen zij hun naam te danken hebben aan den eed, dien zij bij de aanvaarding hunner bediening hadden afgelegd. Hierop duiden ook de handen in het wapen, terwijl het zwaard met het kruisje doelt op de hoogste rechtsmacht, die door den Drost werd uitgeoefend (zwaard der gerechtigheid).
- 7 **Smilde.** 6518 inwoners, 6319 H.A. oppervlakte.
Wapen: in zilver een maagd, houdende op de rechterhand een vogel, de linkerhand rustende op een anker (scheepvaart) en staande op een terras tusschen twee stapels turf. (De turfgraverij was hier jaren geleden het voornaamste bedrijf).
- 8 **Zuid-Laren.** 4101 inwoners, 3358 H.A. oppervlakte.
Wapen: doorsneden; 1: in zwart een kasteel van goud; 2: in groen een rennend, gezadeld paard van zilver.
Het kasteel stelt voor de oude havezathe Laanwoud, thans eigendom van de gemeente. Het paard duidt op de paardensport, waaraan hier veel gedaan wordt. De groote herfstpaardenmarkt, hier op den 3en Dinsdag in October gehouden, dateert uit de middeleeuwen en is de belangrijkste van geheel Nederland.

PROVINCIE DRENTE.

Beschrijving der wapens van Drenthe. No. 9—11.

9 Gieten. 3414 inwoners, 4173 H.A. oppervlakte.

Wapen: in rood een staande hazewindhond van zilver, gehalsband van goud. Officieel heeft de gemeente geen wapen, maar wel is in de Statenzaal in het provinciehuis te Assen, nevens de enkele Drentsche gemeenten die een wapen hebben, ook voor Gieten een wapen geschilderd, terwijl de overige gemeenten daar alleen met den naam vermeld zijn. Waarschijnlijk is dit een vrijheid van den toenmaligen bouwer der Statenzaal, die nog een vak vullen moest. Beweerd wordt wel dat Jhr. Victor de Stuers dat wapen ontworpen had voor de versiering dier zaal.

De kleuren zijn waarschijnlijk als in de beschrijving en op de afbeelding is aangegeven.

10 Dwingeloo. 6775 inwoners, 3001 H.A. oppervlakte.

Wapen: in zilver een kruis van blauw, beladen met zeven korenaren van goud, geplaatst: één in het hart van het schild, vier op den paal en twee op den dwarsbalk; vergezeld van vier burchten van rood, gevoegd en verlicht van zwart.

Het wapen houdt de herinnering levendig aan de vier burchten of Havezathen in deze gemeente, n.l. „Entinghe” (gesloopt pl.m. 1750), „Batinghe” (gesloopt 1830) vroegere Heerlijkheid en de nog bestaande „Oldengaerde” en „Westrup”.

De korenaren verbeelden de zeven deelen (gehuchten) waaruit deze gemeente bestaat.

11 Peize. 2327 inwoners, 2725 H.A. oppervlakte.

Wapen: in blauw een gouden hopbel met twee groene blaadjes.

Ofschoon in de beschrijving sprake is van „twee groene blaadjes”, vindt men op het gemeentezegel en andere afbeeldingen zes blaadjes aangegeven.

De hopteelt was vroeger in deze gemeente belangrijk.

It is to be remembered, however, that while coffee or caffeine, taken within the limits indicated produces desirable stimulating effects without depressing quantities not only fails to stimulate capacity for work, physical and mental, but very often diminishes it. ————— Dr. Ch. A. L. Reed, M. D.

